

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Лъчезар Любенов Перчеклийски
за дисертационния труд на Юлия Тодорова Манасиева – „Българските
книжовници във Виена в началото на XIX век“, за присъждане на
образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление

2.1. Филология, научна специалност *Български език*

Научен ръководител: проф. д-р Лилия Илиева

1. Биография на докторантката

Юлия Манасиева е родена през 1985 г. От 2004 до 2009 г. следва славянска филология в Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград. В същия университет през 2018 г. спечелва конкурс за редовен докторант по български език. Зачислена е към Катедрата по български език на Филологическия факултет под научното ръководство на проф. д-р Лилия Илиева.

В периода на докторантурата (2018 – 2022 г.) Манасиева има 4 участия с доклади в научни конференции, като 3 от тях са в България и една – в Украйна. Докладите са публикувани или приети за печат в редактирани сборници, свързани с проблемите на българистиката и славистиката.

От 2019 г. насам Юлия Манасиева е учител по български език и литература във II ОУ „Димитър Благоев“ – Благоевград. Владее на добро ниво английски, руски, чешки и сръбски език.

2. Дисертационен труд

Дисертацията (с общ обем 198 с.) включва следните основни части: *Увод*: с. 5 – 37; *Първа глава*. „Бартоломей (Йерней) Копитар и неговото творчество“: с. 38 – 64; *Втора глава*. „Копитарова сбирка в Националната и университетска библиотека в Любляна“: с. 65 – 73; *Трета глава*. „Физиологът в ръкописната сбирка на Копитар (Cod. Кор. 29)“: с. 74 – 114; *Четвърта глава*. „Кодекс 28 и Кодекс 31 от сбирката с новобългарски ръкописи на Копитар“: 115 – 184; *Заключение*: с. 185 – 188; *Цитирана литература*: с. 189 – 195; *Допълнителна литература*: 195 – 198.

С дисертационния труд „Българските книжовници във Виена в началото на XIX век“ Юлия Манасиева допълва оскъдната (досега) информация с нови

исторически факти за ролята на малко известни българи (каквто е Марко Георгиевич от Банско) в чужбина за изграждането на националния ни книжовен език. Докторантката прави езиково описание на два неизследвани в езиково отношение ръкописа от сбирката на Йерней (Бартоломеус) Копитар: 1) Cod. Кор. 28 – поетични опити от началото на XIX век, и 2) Cod. Кор. 31 – превод от Марко Георгиевич на Евангелието от Лука (в съпоставка с превода на Неофит Рилски, публикуван през 1840 г.). Манасиева осъществява и вътрешноезиков превод на *Физиолога*, представен в Cod. Кор. 29. Чрез езиковия анализ в изследването си докторантката потвърждава тезата на проф. Л. Илиева, че Марко Георгиевич е родом от Банско и че именно той е авторът на превода на Евангелието от Лука в Cod. Кор. 31.

Общото впечатление от дисертацията на Юлия Манасиева е много добро. Темата е неизследвана и е важна за българската, а като цяло – и за славистичната наука. В структурно отношение трудът е композиран правилно и съдържа всички необходими компоненти на дисертационен труд. Текстът е четивен, терминологията е овладяна, езикът следва особеностите на научния стил. Описанията, анализите и изводите в различните глави на работата и в заключението са коректни и посочват характерните особености на изследваните писмени паметници.

В съдържанието на дисертацията не бяха открити следи от плагиатство. Използваните в дисертацията трудове са цитирани коректно. Библиографският списък включва 64 заглавия (в това число и електронни публикации) в *Цитираната литература* и 37 – в *Допълнителната*. Това са научни изследвания на български и чуждестранни автори, свързани пряко или косвено с темата на дисертационния труд, както и с различни аспекти на историята на новобългарския книжовен език.

3. Критични бележки

- В уводната част, при прегледа на досегашните проучвания върху българските писмени паметници от Копитаровата сбирка, авторката е включила снимков материал, съдържащ части от филологическия анализ и наборното издание на Люблянския дамаскин от Ст. Аргиров. Смятам, че този илюстративен материал, ако изобщо е необходим за изследването (достатъчно е да остане само

описанието, което е дала докторантката), трябва да намери място в специално създадено за това приложение в края на текста.

▪ Срещат се, макар и рядко, определени технически, правописно-езикови и пунктуационни неточности в дисертационния труд.

Споменатите неточности са незначителни и лесно поправими и не понижават научната стойност на дисертацията. При евентуално отпечатване на труда обаче, което препоръчвам на Юлия Манасиева, е добре тя да се съобрази с посочените бележки.

4. Автореферат

Авторефератът (общо 53 стр.) отразява основните моменти от структурата и съдържанието на дисертационния труд. Приносите, които са представени на стр. 2, са действителни.

5. Статии, свързани с темата на дисертацията

С темата на дисертацията са свързани 4 публикувани статии. В тях авторката е разгледала 1) поетичните опити в ръкопис *Cod. Kor. 28* от началото на XIX век; 2) начините за предаване на фонемния състав с помощта на букви в същия ръкопис от Копитаровата сбирка; 3) съпоставителен анализ между превода на Евангелието от Лука в *Cod. Kor. 31*, направен от Марко Георгиевич, и този на Неофит Рилски; 4) особеностите от говора на Банско, отразени в преводите на Евангелието на Лука, осъществени съответно от Марко Георгиевич и от Неофит Рилски.

6. Общо заключение

В дисертацията „Българските книжовници във Виена в началото на XIX век“ и съпътстващите я публикации докторантката е извършила изследователска работа, която е приносна за историята на новобългарския книжовен език. Трудът е издържан в научно отношение, а поставените цели и задачи са изпълнени. Поради това ще гласувам **положително** за присъждането на образователната и научна степен „Доктор“ на Юлия Тодорова Манасиева по професионално направление 2.1. *Филология*, научна специалност *Български език*.

02.11.2022 г.

Доц. д-р Лъчезар Перчеклийски

OPINION

By Assoc. Prof. Dr. Lachezar Lubenov Perchekliyski

of Yulia Todorova Manasieva's dissertation – "Bulgarian writers in Vienna at the beginning of the 19th century", for the award of the educational and scientific degree "Doctor" in professional field 2.1. *Philology, scientific specialty Bulgarian language*

Research supervisor: Prof. Dr. Liliya Ilieva

1. Biography of the doctoral student

Yulia Manasieva was born in 1985. From 2004 to 2009, she studied Slavic philology at the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad. At the same university, in 2018, she won a competition for a full-time doctoral student in Bulgarian language. She became a doctoral student at the Department of Bulgarian Language at the Faculty of Philology under the scientific supervision of Prof. Dr. Liliya Ilieva.

During her doctoral studies (2018 – 2022), Manasieva has 4 presentations at scientific conferences, 3 of them in Bulgaria and one in Ukraine. The papers have been published or accepted for publication in edited collections related to the problems of Bulgarian studies and Slavic studies.

Since 2019, Yulia Manasieva has been a teacher of Bulgarian language and literature at "Dimitar Blagoev" II Elementary School - Blagoevgrad. She speaks English, Russian, Czech and Serbian at a good level.

2. Dissertation work

The dissertation (with a total volume of 198 pages) includes the following main parts: *Introduction*: pp. 5 – 37; *First chapter*. "Bartholomeus (Jernej) Kopitar and his work": pp. 38 - 64; *Second chapter*. "Kopitar's collection in the National and University Library in Ljubljana": pp. 65 - 73; *Third chapter*. "The physiologist in Kopitar's manuscript collection (Cod. Kop. 29)": pp. 74 - 114; *Fourth chapter*. "Codex 28 and Codex 31 from Kopitar's collection of New Bulgarian manuscripts": 115 - 184; *Conclusion*: pp. 185 – 188; *Cited literature*: pp. 189 – 195; *Further reading*: 195 – 198.

With the dissertation "Bulgarian writers in Vienna at the beginning of the 19th century", Yulia Manasieva supplements the scarce (so far) information with new historical facts about the role of little-known Bulgarians abroad (such as Marko

Georgiević from Bansko) in the construction of our national literary language. The doctoral student makes a linguistic description of two linguistically unexplored manuscripts from the collection of Jernej (Bartholomeus) Kopitar: 1) Cod. Kop. 28 – poetic attempts from the beginning of the 19th century, and 2) Cod. Kop. 31 – translation by Marko Georgiević of the Gospel of Luke (compared with the translation of Neofit Rilski, published in 1840). Manasieva also carries out an internal language translation of the Physiologist, presented in Cod. Kop. 29. Through the linguistic analysis in her research, the doctoral student confirms the thesis of Prof. L. Ilieva that Marko Georgiević was born in Bansko and that he was the author of the translation of the Gospel of Luke in Cod. Kop. 31.

The general impression of Julia Manasieva's dissertation is very good. The topic is unexplored and is important for Bulgarian and, in general, for Slavic science. Structurally, the work is composed correctly and contains all the necessary components of a dissertation. The text is readable, the terminology is mastered, the language follows the features of the scientific style. The descriptions, analyzes and conclusions in the different chapters of the work and in the conclusion are correct and indicate the characteristic features of the investigated written monuments.

No traces of plagiarism were found in the content of the dissertation. The works used in the dissertation are cited correctly. The bibliographic list includes 64 titles (including electronic publications) in the *Cited Literature* and 37 - in the *Additional literature*. These are scientific studies by Bulgarian and foreign authors, directly or indirectly related to the topic of the dissertation, as well as to various aspects of the history of the modern Bulgarian literary language.

3. Critical remarks

- In the introductory part, during the review of the previous studies on the Bulgarian written monuments from the Kopitar's collection, the author has included photographic material containing parts of the philological analysis and the set edition of the Ljubljana Damascene from St. Argirov. I believe that this illustrative material, if it is at all necessary for the study (only the description given by the doctoral student is enough), should find a place in a specially created appendix at the end of the text.

- Certain technical, spelling, linguistic and punctuation inaccuracies occur, although rarely, in the dissertation work.

The mentioned inaccuracies are minor and easily corrected and do not affect the scientific value of the dissertation. However, in the eventual printing of the work, which I recommend to Julia Manasieva, it is good for her to comply with the mentioned remarks.

4. Abstract

The abstract (53 pages in total) reflects the main points of the structure and content of the dissertation work. The contributions presented on page 2 are actual.

5. Articles related to the topic of the dissertation

She has 4 published articles related to the topic of the dissertation. In them, the author examined 1) the poetic attempts in manuscript Cod. Kop. 28 from the beginning of the 19th century; 2) the ways of rendering the phonemic composition using letters in the same manuscript from the Kopitar's collection; 3) a comparative analysis between the translation of the Gospel of Luke in Cod. Kop. 31, made by Marko Georgiević, and that of Neofit Rilski; 4) the peculiarities of the speech of Bansko, reflected in the translations of the Gospel of Luke, carried out respectively by Marko Georgiević and by Neofit Rilski.

6. General conclusion

In the dissertation "Bulgarian writers in Vienna at the beginning of the 19th century" and the publications accompanying it, the doctoral student carried out research work that contributed to the history of the new Bulgarian literary language. The work has been carried out scientifically, and the set goals and tasks have been fulfilled. Therefore, I will vote **affirmatively** for the awarding of the educational and scientific degree "Doctor" to Yulia Todorova Manasieva in professional field 2.1. *Philology*, scientific specialty *Bulgarian language*.

02.11.2022

Assoc. Prof. Dr. Lachezar Perchevski